

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold, za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 16. februarija 1876.

O b s e g: Razglas, kako zopet spomladi in vse leto naprej ravnati, da se zatara lubadar ali podkožni črv v smrečevji. — Navod za pridelovanje lanu in prediva po Belgiškem načinu. (Dal.) — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Postava o stavbah na Kranjskem. (Dalje.) — Učitelj ljudskim šolam ne bode zmanjkalo. — Recenzija „Latinske slovnice“. (Dalje.) — Štatične črtice o Bosni in Hercegovini. — No, kako pa je s samostani (kloštri)? — Mnogovrstne novice. — Kako je ostrupljen mož se zopet oživel. — Mati ga izdá. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas,

kako zopet spomladi in vse leto naprej ravnati, da se zatara lubadar ali podkožni črv v smrečevji.

Da se v pravem času v okom pride nevarnosti, katera nam je že lansko leto žugala po lubadarju, se je vzvidilo c. k. deželni vladi naravnati to-le:

1. Vse smrekovo in mecesnovno lesovje, katero je posekano, od vetra podrto, od snega in na drugi način polomljeno, kakor tudi tisto, katero je zloženo na dvo-riščih ali cestah, ali katero se rabi za plotove, se mora v nizkih legah, to je do 600 metrov nadmorske visokosti, olubiti do srede aprila, in v viših legah, to je, čez 600 metrov nadmorske visokosti, najdalje do konec maja t. l.

2. Veje in slabeji vršički, ki se ne dajo lahko olubiti, se morajo v gori imenovanem obroku do dobrega osmoditi ali pa sežgati.

3. Ako bi se pri lubenju (majenju) lesovja pokazala nekje zalega tega mrčesa, ali če bi se zapazil prezimeči lubadar, tedaj se mora lub (skorja) z mrčesom vred sežgati.

4. Te odvrailne naravnave spolnovati je dolžnost ne samo gozdnim posestnikom, ampak tudi kupcem lesa in pooblastencem sužnosti, katerim se izroči les, ki je že posekan, ter so prvi dolžni, če bi zapazili kako zamudo, to ovaditi o pravem času politični okrajni oblastniji.

5. Tista debla, katera se morajo v smislu odstavka 6 tuvradnega oznanila od 30. maja 1875, št. 3968, nastaviti kot lovke, se imajo tako položiti, da ležijo po svoji celi dolgosti 2-6 centimetrov nad tlami, da zamorejo žuželke ob svojem času naleteti od vseh strani debla; vrh tega ima vsak gozdni posestnik dolžnost, te lovke imeti v razvidu.

6. Kar se tiče obsekovanja (okleščevanja), kroženja, smolarovanja in družega poškodovanja debel, potem kar se tiče plotov narejenih iz smrekovih debel ali njih delov, se opominja zopet na razglasene ukaze.

7. Političnim oblastnijam 1. stopinje se naroča, da bodo čuvale nad tem, da se bo ta naravnava strogo

spolnovala, in da bodo postopale brez prizanesbe proti zamudnikom in prestopnikom po cesarskem ukazu od 20. aprila 1854 drž. zak. št. 96.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko
v Ljubljani 20. januarija 1876.

Navod

za pridelovanje lanu in prediva po Belgiškem načinu.

Spisal Andrej Piskar.

(Dalje.)

Dela po setvi, pletev, zoritev za predivo in za seme, spravilo.

Ko je lan vsejan, je večje delo opravljeno. Vendar je treba še marsikaj paziti in marsikaj opraviti, predno je lan zrel.

Ako kmalu po setvi suša nastane, ali pa če se po močnem deževanju skorja po njivi naredi, je treba njivo povaljati, da zrak lože zeleni. Prva dôba rasti je najvažnejša za lan. Posebno je treba, da ima takrat dosti vlage in primerno gorkoto.

Čeravno je njiva za lan skrbno pripravljena in plevela očiščena, se plevel vendar še rad pokaže in takrat je treba ga pleti, kakor hitro dva ali tri palce visok izraste. Pleti se mora prav skrbno, da ni treba večkrat ponavljati, pa hitro, da se brž opravi in da lan preveč ne odraste.

Najboljši za pletev so nedorasli otroci in dekleta, toda morajo bôsi biti, da manj škode napravijo in če je moč, naj plevce gredó proti vetru, da veter potlačeni lan zopet vzdigne. Če se čedno pleve in če lan še ni prevelik, se yes lepo vzdigne in poravná, če prav se malo potlači. Če se pa pri pletvi ne pazi in se lan preveč v tla pomandra in pohodi, se mu pa škoda dela.

Pleti se mora, če je moč, po dežji, ko je zemlja vlažna, da se plevel s koreninami izruje, kajti če je zemlja suha, se korenine potrgajo, plevel pa zopet raste. S praličami ni dobro pleti, ker se gostemu lanu škoda dela. Če plevel le sili, ga je treba večkrat pleti.

Pleti se sme, dokler ni lan za malo ped visok, če je viši, mu pa še škoduje. Ako je zemlja za lan prav izbrana in dobro obdelana, ter plevela čista, ni treba veliko pleti; če pa zemlja ali pa seme ni dosti čisto,